

4. Spencer A. Morphological Theory / A. Spencer. – Oxford : Blackwell, 1991. – 115 p.
5. Відеозапис матчу Green Bay Packers vs. Chicago Bears від 27.09.2010.
6. Відеозапис матчу Indianapolis Colts vs. New England Patriots від 15.11.2009.
7. Відеозапис матчу New Jersey Devils vs. Dallas Stars від 11.06.2000.
8. Відеозапис матчу New York Knicks vs. Los Angeles Lakers від 09.01.2011.
9. Відеозапис матчу Philadelphia Phillies vs. New York Yankees від 04.11.2009.
10. Відеозапис матчу San Jose Sharks vs. New Jersey Devils від 15.02.2009.

УДК 811.161

ДОЛИНСЬКИЙ Є. В.
Хмельницький національний університет

СТУДЕНТСЬКИЙ СОЦІОЛЕКТ У СИСТЕМІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Анотація

У статті проаналізовано явище студентського соціолекту, що функціонує у системі англійської мови. Визначено характерні риси англійського студентського сленгу. Зазначається, що характерним для сучасного англійського соціолекту є емоційність та експресивність.

Ключові слова: соціолект, студентський сленг, сленгові лексичні одиниці.

DOLYNSKYI Ye. V.
Khmelnyskyi National University

STUDENT SOCIOLECT IN THE ENGLISH LANGUAGE AND ITS TRANSLATION

Summary

The article deals with the phenomenon of student sociolect functioning in the English language system. The characteristic features of the English student slang are defined. It is noted that modern English slang is characterized by subordination to the principles of emotional expressiveness and scope of use.

Key words: sociolect, student slang, translation of slang lexical units.

Мова, як соціальне явище відображає диференціації соціальних ролей у тому чи іншому суспільстві. Соціальна варіативність мовлення, специфіка використання мови представниками різних вікових і соціальних груп перебуває в ракурсі постійних лінгвістичних пошуків.

Проблема взаємодії мови та суспільства не може бути вирішена без вивчення всіх підсистем мови, без урахування її соціально-діалектного варіювання та функціонально-стилістичних особливостей. Одним із напрямів соціально-лінгвістичних досліджень являється виявлення суспільно вагомих варіантів мовних знаків чи їх комплексів і дослідження вживання цих варіантів у соціологічно-релевантних групах, у певних ситуаціях і при певній цільовій спрямованості мовленнєвої комунікації. Одиницею дослідження при цьому стає соціолект, тобто мова певної соціальної групи, специфіка якого проявляється на лексичному, синтаксичному й фонетичному рівнях.

Проблема соціальної стратифікації мови знайшла своє відображення у працях багатьох дослідників на матеріалі різних мов (У. Лабов, Дж. Гамперц, Дж. Фішман, С. Ромейн, Е. Партрідж, Е. В. Розен, А. Д. Швейцер, Р. Белл, Й. Лунда, В. Д. Девкін, Г. Еман, Л. О. Ставицька). Значна кількість праць мовознавців присвячена дослідженню лінгвістичних особливостей соціально-вікових груп молоді, професійних груп, підлітковому соціолекту (Р. В. Боднар, О. С. Христенко, А. В. Ролік), сленгу студентів (Т. Торн, К. Ібл, Г. Р. Іванова).

Вивченню сленгу, а особливо сленгу молоді та студентів, приділяли багато уваги науковці із США та інших країн світу, які загалом вивчали соціолінгвістичні та лексико-семан-

тичні аспекти мови. Сучасні та відомі дослідження в цій галузі проводилися в Кінгз Колледжі в Лондоні (Kings College, London) викладачем Т. Торном (Т. Thorne) і в Університеті штату Північна Кароліна професором К. Ебл (North Carolina University, С. С. Eble).

У свою чергу, дослідження американського професора К. Ебла [5] підкреслює той факт, що «сленг нерозривно влітається як у наукове так і в повсякденне життя студентської молоді» [2, с. 206]. Оперуючи лексичним матеріалом, який збирався протягом більше ніж 10 років, професор демонструє, що сленг можна досліджувати у безліч різних способів і з безлічі різних боків. Так, наприклад, досліджуючи структурні та функціональні властивості сленгової лексики, К. Ебл [5] показує її зв'язок із граматику, лексикологією, морфологією, соціолінгвістикою, прагматикою, аналізом дискурсу та іншими важливими сферами дослідження [2, с. 206].

Актуальність вивчення розвитку англійського студентського соціолекту зумовлена швидкою змінюваністю лексичного складу студентського сленгу і можливостями його функціонування у системі англійської мови.

Мета статті полягає в комплексному вивченні будови й функціонування соціолекту англомовної студентської молоді, розгляді особливостей використання нею сленгової лексики.

Матеріал дослідження склали скрипти фільмів і серіалів (Sorority Boys, Legally Blonde, College, Sorority Row, One Tree Hill, Gossip Girl), а також матеріали з відкритих інтернет-джерел.

У процесах мовного спілкування проявляються соціальний статус студентської молоді, особливості її життєдіяльності та майбутнього самовизначення. Ядром соціолекту студентів є своєрідний вокабуляр, динамічний розвиток якого зумовлюється природною зміною в часі соціокультурної ситуації в молодіжному середовищі, предметів, речей та реалій, у які занурене буття студентської молоді, мовних смаків, а також специфікою лінгвокреативних процесів у структурі духовно-ментального світу молодої людини. Для позначення цього нестандартного вокабуляру дуже часто використовується термін «сленг». Існує безліч визначень сленгу, які пропонувалися як зарубіжними так і вітчизняними науковцями.

Наприклад, за визначенням І. Елліс, сленг – це «варіант мови, який використовується в певному контексті, і за допомогою якого люди виражають свою приналежність до певної групи в соціумі, яка не обмежується ніякими географічними кордонами» [7, с. 3].

Для англійського суспільства в цілому характерним є високий рівень вживання сленгу, що пояснюється широким спектром функцій сленгу. Деякі з цих функцій характерні й для лексики стандартної мови – комунікативна, номінативна, когнітивна, проте сленг виконує і більш специфічні завдання – дає емоційно-оцінну характеристику предмета чи явища мовцем (емотивно-експресивна функція), указує на соціальну чи професійну приналежність мовця (функція соціального маркування), а також дає певне уявлення про мовця як про індивідуальну особистість (особистісно-характеризуюча функція).

Дослідження сленгу, які проводилися в попередні роки, приводять нас до висновку, що всі сленгізми мають різний ступінь стилістичної заниженості, а значить, відносяться до різних лексико-стилістичних пластів. Окрім того, більша частина сленгізмів функціонує в підмовах певних соціальних груп, і, навіть перейшовши до загальнонаціонального вжитку, «сленгізм завжди несе в собі відбиток свого соціального походження» [4], а значить, усі сленгізми є соціально маркованими.

Університети, коледжі, інститути – це відносно замкнуті та однорідні спільноти зі своєю власною організацією, мікроструктурами, видами діяльності, які можуть бути специфічно позначені, що і створює сприятливе для утворення спеціального сленгу середовище. Інший фактор, який також сприяє виникненню та поширенню сленгу – це студентство, молодий прошарок суспільства, а сленг, як неодноразово підмічали соціологи та соціолінгвісти, найбільш активно створюється саме молодим поколінням. Студентський сленг – це нестандартний, специфічний лексикон студентів закладів вищої освіти.

Безсумнівно, кожна окрема спільнота кожного окремого навчального закладу схожа з іншими студентськими спільнотами (вік, загальний соціально-психологічний портрет, поза-

академічні уподобання тощо). Проте, кожна така спільнота має свої власні, неповторні характеристики і складається з багатьох субпопуляцій, члени яких мають різне походження, виховання, хобі, конкретну професійну спеціалізацію тощо, що також відображається в лінгвістичній поведінці того чи іншого студентського соціуму. Безперечно, різняться системи лінгвістичних засобів студентів у залежності від їхньої спеціалізації, що проявляється на лексичному рівні мовної організації, наприклад, сленг студентів-програмістів включає такі слова, як: *bagbiter, beige toaster, to bang the board, to barf, Black Hat, bleeding edge, blue glue, e-zine, larva, playpen, pots*; студенти-медики вживають такі сленгізми як *blade, blue pipe, to box, bug juice, crock, to flatline, grapes, plumber, shrink, ward X, whale*; юристи оперують такими термінами як *legwork* і *peeler*, а математики говорять про *deep results, well-behaved objects* і *left- or right-hand sides*.

З огляду на зазначені вище особливості середовища, у якому він народжується, сленг студентів існує у кількох вимірах залежно від того, ким він вживається. Деякі сленгові слова, крилаті вирази вживаються тільки в межах одного закладу вищої освіти, інші з'являються та імплементуються в певних мікрогрупах, що складаються лише з кількох друзів, проте є й треті, які складають стрижень студентського сленгу й використовуються у всьому англословному світі. У цій роботі, ми пропонуємо сфокусуватися на описі останнього, адже саме ця сленгова лексика може вважатися універсальною і такою, що окреслює загальні особливості й тенденції утворення, функціонування та вживання сленгу в студентському соціумі [2].

Через певні психологічні особливості студентства, як вікової групи, найбільша кількість сленгових слів має негативне забарвлення. Негативна поведінка об'єкта сприймається як відхилення від норми, а негативна оцінка в цьому разі може мотивуватися зневажливим ставленням молодшої людини до інших.

Серед інших ознак, характерних для англословного студентського сленгу можна виділити наступні. По-перше, велика кількість номінативних рядів (під номінативним рядом мається на увазі сукупність лексичних одиниць, які являються визначеннями одного й того самого поняття) організована за принципом опозиції, тобто номінативні ряди вступають один з одним в антонімічні відносини. Наприклад, номінативному ряду «відмінник, гарний студент» протиставляється ряд на позначення «нестаранного, нерозумного студента»:

1) *brain, skull, heavy, five pointer, professor, shark, curve killer, wig, egghead, popscull* VS
2) *bird-brain, butterhead, caspar, four-letter man, numbhead, slow coach, sweat hog, Flunkenstain* (American English students' slang);

1) *dig, smug, swot, cram, coach, grind, mug, plug, wonk, readingman, brownbagger, pencil geek* VS 2) *shady, passenger, shark* (British English students' slang).

По-друге, практично кожний номінативний ряд містить велику кількість синонімів, тобто можемо говорити про наявність такого феномену як «лексична надмірність» («*overlexicalisation*» – термін Халідея на позначення більше ніж надмірної кількості синонімів [7]).

Наприклад, номінативний ряд «не скласти іспит» у британському університетському сленгу нараховує близько 20 синонімів: *be sent spinning, get a spin, spin, ship, post, plough, pip, pill, hit the ceiling, gravel, flub, flub up, flub the dub, come down, click, bottle, boss, stump, floor, throw down, cane*.

Ще одним характерним для англословного студентського сленгу явищем є енантіосемія, яке виявляється в словах, що поєднують у собі протилежні значення. Наприклад, в американській англійській слова *neat, gross, tremendous* можуть однаково вживатись як для позначення чогось прекрасного, так і для висловлення негативної характеристики чогось гидкого, поганого; дієслова *to bomb, to floor, to bust* можуть означати як успішну здачу іспиту, так і його повний провал. Взагалі, явище енантіосемії досить суперечливе й недостатньо досліджене. Науковці трактують його по-різному: як різновид антонімії, полісемії, омонімії, як перехідне між ними явище, як особливу категорію лексичної семантики. Цікавим є те, що саме в явищі енантіосемії проявляється природний закон єдності та боротьби протилежностей, коли на рівні мікросистеми багатозначного слова стикаються дві суперечливі тенденції мовного розвитку. Полярність лексичного значення відбувається лише на основі оцінних сем, що входять до ядерної чи периферійної частини лексичного значення. Актуалізований у новому значенні

контрактивний оцінний компонент висувається на передній план при згасанні подібного компонента з протилежним знаком [1].

Наприклад, у результаті активації семи «слабкий, той, що не чинить опору» слово *pushover*, яке спершу означало «нескладна проблема, легко здолана перешкода», набуло енантіо-семічного пейоративного значення «слабкий гравець, слабка команда, слабка людина» [8]. Досить часто лінгвістичною основою енантіосемії виступає іронія, що пов'язано із самою природою останньої. При іронічному зрушенні висловлення з позитивною оцінкою свідомо вступає в конфлікт з до текстовим перед знанням про об'єкт оцінки або після знанням про нього, що впливає і тексту. Відбувається заміна одного поняття іншим, котре протиставляється або суперечить попередньому. Утверджується позитивна оцінка, хоча в позначуване вкладається протилежний смисл, виражаються протилежні модальності.

Наприклад, повний американізм *groovy* був дуже поширеним в 1960–70 рр. в американському сленгу як вираження загальної позитивної оцінки («satisfactory, satisfying, fine»). Але, згодом, внаслідок іронічного слововживання це може слівце втратило свій первісний смисл, набувши в молодіжному сленгу протилежного за оцінним знаком аксіологічного значення «tedious, dull» [1].

Ще однією характерною рисою англомовного сленгу є явище семантичної іррадіації – коли один троп породжує інший, і навколо першої створеної одиниці вибудовуються цілі ланцюги тропів, пов'язаних із нею. Наприклад, для позначення «шпаргалки» в американській англійській використовуються такі слова як *horse, mule, pony*, «списувати» – *to ride a horse/mule/pony*, «людина, яка дає списувати» – *a pony to ride*, «підготуватися до тесту, написати шпаргалки» – *to be all saddled up*.

Так, за даними К. Ебл, слова, які найчастіше вживаються у соціолекті студентів американських коледжів, можна поділити на семантичні (функціональні) категорії, які відображають безпосередні, найважливіші сфери інтересу студентів [5], що запропоновано в таблиці 1:

Таблиця 1

Функціональна класифікація сленгу американських студентів за К. Ебл

Категорія	Приклад	
«чудовий, першокласний»	<i>banging, tight, sick, dope, sweet, ace, awesome, bonzer, dynamite, evil, ripper, rocking, solid, wicked, far-out</i>	“Been a bonzer day at the beach!” “– Hey mate, I've bought the new barbie doll. – FAR OUT! ”
«невдаха, нікчема»	<i>airhead, barmy, cabbage, dill, dipstick, div/divvy, drongo, fart, fat head, loser, smeghead, thick as two short planks, toss-pot, dope, klutz</i>	“It doesn't go in the shed, ya drongo! ” “That kid drops everything all the time, he's such a klutz! ”
«стан алкогольного сп'яніння»	<i>sloshed, smashed, faced, pissed, hammered, arseholed, bladdered, blotto, legless, plank</i>	“You were sloshed at the party, you drank a whole bottle of Jack”
«привабливість»	<i>jordan, booty, hot, fit, fox, knockout, spunk, stunner</i>	“That guy is fine! – He is a jordan! ” “She's a stone fox! ”
«ображати, кривдити»	<i>to backhander, to deck</i>	“If you don't shut up, i will give you a backhander! ” <i>Johnny decked Tim, and he fell to the floor his face bleeding</i>
«успіх/досягати успіху»	<i>to be jamming, a pro, a hit</i>	That guy is a real pro when it comes to baseball
«весело проводити час»	<i>a ball, to goof off, to kick back, to hang loose</i>	Weekends are important: time to hang loose and take stock of things
«виснажений»	<i>hacked off, knackered, beat</i>	I'm absolutley knackered , i've been working all day
«невдача/заспати невдачі»	<i>to poop out, to screw up, a bummer, a bust</i>	“Your failing, Jimmy?! I swear it, you're gettin to be a screw up! ”

Англійський вчений Т. Торн, проаналізувавши близько 4500 лексичних одиниць, зібраних на кампусі Кінгз Коледжа, запропонував власну класифікацію студентського сленгу (семантичні категорії розташовані в порядку зменшення кількості лексичних одиниць) [7], що запропоновано в таблиці 2:

Таблиця 2

Семантична класифікація сленгу британських студентів Т. Торна

Категорія	Приклад	
Стан алкогольного чи наркотичного сп'яніння (17,46 %)	<i>hammered, langered, bladdered, rat-arsed</i>	"I was in the pub yesterday from 12 pm – by the time I left I was bladdered "
Схвалення (15,23 %)	<i>don, dope, det, safe, wick, fit, top, mint</i>	"Yo foo that new stereo system is dope! "
Кохання, секс і відповідні частини тіла (12,06 %)	<i>on the sniff, out trouting, copping off, wabs, buns</i>	"Where are you going tonight, love? – Out on the sniff , mum. – Craig! Don't be rude"
Образи, терміни на позначення невдач (11,42 %)	<i>flid, minger, moose, smurf, swamp-donkey</i>	"You run like a flid! " "Do you find her attractive? – No she's a total moose "
Слова несхвалення, розчарування (8,25 %)	<i>cheesy, grievous, pussy, rank</i>	Hey, look at this picture of dad from 1975! Check out those sideburns and bellbottoms! That's so cheesy!
Привітання, прощання, вигуки (5,07 %)	<i>easy, seen, yo, later</i>	"I gotta go, Laters dude...!"
Соціально-етнічна категоризація (4,76 %)	<i>Bud-bud, bachelorette, arm-candy, catalogue man</i>	While walking in the hallway, Katie and her bud-bud were reprimanded by their teacher for accidentally knocking freshmen students over with their headphone wires
Відпочинок (4,44 %)	<i>chillin', vegging (out), hanging, gazing</i>	If I had an extra day off, I would spend it vegging out . "I'm chilling with the boys"
Гроші (3,80 %)	<i>trust, squids, lookah, brassic</i>	Can I tick an eighth off you until next week, I'm brassic . "Do you have any squids? "
Негативні/непевні стани (3,49 %)	<i>guttled, weirding, married alive</i>	If my cat ran away, I'd be positively guttled
Стан люті чи збудження (3,17 %)	<i>fanny-fit, (chuck a) hissy, throw a bennie</i>	"Quit throwin a hissy , ya little bitch!"
Їжа (2,53 %)	<i>scran, cane, Chicken McButtock</i>	Go get some scran
Одяг (2,22 %)	<i>kegs, shreddies, Claire Rayners</i>	Uurghh... your kegs are well skiddy! (kegs – a pair of underwear)

Проведене дослідження доводить, що студентський соціолект – це норма мовного спілкування студентської молоді в різних комунікативних ситуаціях, які в найширшому сенсі можна поділити на офіційні (академічне спілкування, яке реалізується в жанрах інтерв'ю та дискусії) та неофіційні (неакадемічне спілкування – побутова бесіда та розповідь). Для соціолекту студентів, який, на нашу думку, є лінгвістичною складовою молодіжної субкультури, характерне використання нестандартного вимовного варіанта, власних лексичних новоутворень, певних синтаксичних конструкцій і морфологічних форм.

Перспективними у розгляді лінгвістичних субстандартів студентської молоді залишаються комплексні дослідження з глибшим урахуванням регіональних і гендерних аспектів

існування англомовного студентського соціолекту, а також дослідження когнітивних механізмів мовотворення в середовищі студентської молоді.

Список використаної літератури

1. Дорда В. О. Аксіологічні аспекти студентського сленгу США / В. О. Дорда // Вісник СумДУ. – № 11 (95). – Том 2. – 2006. – С. 39–43.
2. Радченко М. І. Сленг як складова частина англомовного студентського соціолекту [Електронний ресурс] / М. І. Радченко. – Режим доступу: http://philology.knu.ua/library/zagal/Movni_i_konceptualni_2010_31/205_207.pdf.
3. Торн Т. Словарь современного сленга / Т. Торн. – М. : Вече, Персей, 1996. – 542 с.
4. Швейцер А. Д. Социоллингвистика / А. Д. Швейцер // Лингвистический энциклопедический словарь. – М., 1990. – С. 481–482.
5. Eble C. Slang and Sociability: in-group language among college students / C. Eble. – Chapel Hill, NC : University of North Carolina Press, 1996. – 228 p.
6. Ellis Y. What is Slang? [Electronic resource] / Y. Ellis // Contemporary France Online. – Mode of access: www.well.ac.uk/cfol/slang.asp.
7. Thorne T. Classifying Campus Slang. Student slang as she is spoke – your passport to the in-crowd. Slang, style-shifting and sociability [Electronic resource] / T. Thorne. – Mode of access: www.kcl.ac.uk/schools/humanities/depts/elc/resources/slangresearch.html.
8. Webster's New World Dictionary of American English / Third College Edition / Ed. By V. Neufeldt & D.B. Guralnik. – Cleveland & New York : Simon & Schuster, Inc., 1988. – XXVI. – 1574 p.

УДК 81'2

ДОРОФЄЄВА О. М., КОМОЧКОВА О. О.
Хмельницький національний університет

ПРОДУКТИВНІ МОДЕЛІ УТВОРЕННЯ АВТОРСЬКИХ НОВОТВОРІВ У СУЧАСНІЙ АНГЛОМОВНІЙ ПРЕСІ

Анотація

У статті розглядаються поширені моделі творення нових слів шляхом афіксації. Виділено продуктивні суфікси та префікси, що беруть участь у словотворчому процесі. Окремо проаналізовано активні напівафікси, що зафіксовані у сучасній англомовній пресі.

Ключові слова: афікс, словотвір, продуктивна модель, деривація, мова преси, словотворча активність, суфікс, префікс.

DOROFYEVA O. M., KOMOCHKOVA O. O.
Khmelnytskyi National University

PRODUCTIVE MODELS OF AUTHORS' NEOLOGISMS IN MODERN ENGLISH PRESS

Summary

The article deals with the common models of new words creation by affixation. Productive suffixes and prefixes involved in the word-making process are highlighted. Active semiaffixes, recorded in modern English-language press, are also analyzed.

Key words: affix, word formation, productive model, derivation, language of press, word-formation activity, suffix, prefix.

Постановка проблеми. Сучасна лінгвістика інтенсивно займається всебічним вивченням нових номінативних одиниць лексичного рівня на межі ХХ–ХХІ століть, що обумовлено